

de heiligen

bels. De evangelische waarden worden hooggehouden: het gaat in de zondagse diensten over naastenliefde, deemoed, plichten, over de komst van de Heer, over wat Jezus ons gezegd heeft.

De preek is kort, de twee uur durende dienst bestaat vooral uit de gezongen liturgie van Chrysostomos, een kerkvader uit de vierde eeuw. De priester en het koor zingen over wat de kerk gelooft en wat de basispunten zijn, in prachtige poëtische be-woordingen. Een genot om naar te luisteren, hoewel je natuur-lijk wel een beetje Grieks moet kennen.

De iconen in de kerk zijn de heiligen die op ons neerkijken, die de kerk van alle eeuwen vormen. Een icoon beeldt de heilige af zoals hij op dit moment in de hemel is. In de andere, eeuwige wereld waar de drie-eenheid zetelt, waar Christus, Maria en de heiligen zijn opgenomen. Zij zijn dus verheerlijkt en omdat ze het Goddelijke licht aanschouwen is er niets op hun uiterlijk aan te merken. Daarom zien iconen er zo zuiver uit. Ze worden in de kerkdienst bewierookt. Je bent er echt 'onder ons' met de heiligen. Wij zingen Gods lof, zoals de engelen lof zingen. Er zijn parallellen tussen onze en de hemelse liturgie. Als wij naar de hemel gaan, mogen we daar meedoen. Onze liturgie is eigenlijk een voorproefje."

Vrienden

Zo op zijn zolderkamer zittend en vierend in de orthodoxe kerk bereikte Verdonk het niveau dat hij als iconenschilder graag

wilde hebben. Hij exposeerde veel en kon leven van de op-bbrengst van de verkoop.

"Je penseelstreek wordt lossler. Je kent de aanpak. Op een ge-geven moment verlies je elke onzekerheid. Routine' wordt het echter nooit. Het is zwaar werk. Je zit in je eentje in je atelier en je moet jezelf helemaal wegcijferen. Je offert een stuk van je privé-leven op.

Na een tijdlang belde ik mijn leermeester Neoklis eens op. 'Het gaat fantastisch,' zei ik, 'maar ik ben wel al mijn vrienden kwijt.' Hij vertelde mij dat dat er bijhoort. Tja, als ik op een za-terdag eens een heilige Joris aan het opzetten ben en er belt ie-mand op met de vraag of ik meega naar Zandvoort, dan ga ik toch door met werken. Op het laatst denkt iedereen: 'Jan bellen we niet meer, die gaat toch niet mee.' Maar omdat je gedreven bent, ga je er niet aan onderdoor."

Toch bleef Verdonk niet de eenzaamheid opzoeken. Na tien jaar was hij eraantoe om zijn kennis en vaardigheden met anderen te gaan delen. "In de kern ben ik een heel sociaal mens. Ik ben gaan lesgeven. Inmiddels heb ik wekelijks vijf klasjes met vijf-entwintig cursisten.

Daarnaast geef ik ieder jaar een workshop in Griekenland. Ik sta bekend als iemand die technisch iconen-schilderen leert. In mijn Nederlandse lessen zie ik qua tijd en ruimte geen moge-lijkheden om veel aandacht aan spiritualiteit te besteden. Hoe-veel ik er ook over te zeggen heb, er moet gewoon geschilderd worden. De andere dingen kun je elders ook wel halen: naar de kerk of naar cursussen gaan, bijbellezen en mediteren, dat kun je allemaal zelf. In Griekenland kom ik er wel wat meer aan toe, we zitten dan intern met een groep en praten veel."

Les 1 bestaat bij Jan Verdonk uit leren vergulden. De cursist krijgt een geprepareerd plankje en velletjes bladgoud. Vervol-gens mag hij beginnen met het leren schilderen in kleurvlak-ken, zoals een iconenschilder dat doet. Het bovenkleed bijvoor-beeld is in een donkere grondkleur, daar komt een wat lichtere tint op en vervolgens schilder je daarop nog lichtere vlakjes, 'de hoge lichten'. Verdonk vat het kort en krachtig samen: "Iconen schilderen, dat is schilderen met licht."

Jan Verdonk heeft twee uitgebreide websites:
www.iconenatelierverdonk.nl en www.iconenschilderen.nl.
Daarop is zijn werk te zien, zijn webboek over de geschiedenis van de orthodoxie, vele 'wijze lessen' van zijn leermeester, informatie over het schilderen van iconen, gegevens over de cursussen en data van exposities.
Tot 24 april loopt nog de expositie 'Meesters en leerlingen uit ons iconenatelier' in de Kooger Kerk, Koog 30 in Zuid-Scharwoude (alleen zaterdagen en zondagen).
Informatie: (0226) 31 77 82.